

Rune T. Kidde er blevet 50 år og benyttede lejligheden til at udgive sine erindringer. »Jeg har ikke så mange år igen, så det passede at gøre det her,« lyder hans egen forklaring. Foto: Niels Hougaard

En kunstner med tusind øjne

Multikunstner: Rune T. Kidde kan slet ikke lade være med at angribe verden på sin helt specielle, skæve facon.

Lørdags-interview

AF RIKKE SØHOLM

Døren til det lille grå byhus i Roskilde går op, og den blinde multikunstner Rune T. Kidde sender straks en langstrakt hånd frem i et fast håndtryk. Kender man bare en smule til hans værker, f.eks. den skøre tegneserie "Den lille møghætte og pulven" eller "Søde Sally Sukkertop og andre ækle eventyr", fornemmer man straks, at man er landet på netop den planet, som bøgerne er skabt på. Der er noget velkendt og trykkeligt ved de udstoppede fugle og dyr, der hænger og står rundt omkring i den lille stue.

Og man får lyst til at slå sig ned i den høje sofa og lytte til en af den finurlige multikunstners utallige radiomontager eller en fortælling fra hans egen mund. For Rune T. Kidde har aldrig siddet stille, og det har hovedet heller ikke. Det at blive blind for 16 år siden havde faktisk ifølge ham selv positiv indflydelse på hans virke som kunstner. Han har udgivet henvend 100 bøger, ikke kun humorbøger og hæfter, men også digtsamlinger og romaner, der vidner om den mere alvorlige side af Rune T. Kidde. Han har skrevet tekster til opera og medvirket i film. Og så har han netop udgivet en selvbiografi i anledning af sin 50 års fødselsdag. »Det at fylde 50 år betyder jo ikke en dvt, men jeg lider

tegnefilm til Danmarks Radio. Og så har Rune T. Kidde været en tur på Island og næsten færdiggjort en bog om at køre Island rundt på 10 dage, mens man ikke glemmer at være digter. Bogen er fyldt med citater af gamle islandske forfattere.

»Det eneste jeg mangler er at danse ballet,« fortæller Rune T. Kidde grinende fra sin stol.

Det ligger i blodet
Selvom han angiveligt har kunsten i blodet, har der ikke altid været ro i Rune T. Kiddes sind. Hans far var tegner og illustratør Thorvald Kidde, som bl.a. har illustreret "Nordiske Gude og Heltesagn."

Når faderen havde en stor arbejdsopgave, burede han sig ind i to-tre måneder ad gangen. Moderen Ragnhild Kidde var keramikker, men også psykisk syg og fik ifølge sønnen nervesammenbrud »to-tre gange om ugen«.

Rune selv har altid tegnet og opfattet verden på sin egen måde. Som ung student var han avisbud, og med sin retfærdighedssans skiftede han mellem at uddøle avisen til højre og venstre side af vejen. Til stor fortrydelse for de fleste huskere. Som barn i skolen stiftede han et parti for flere hængekøjer i tysktimen og fik klassens stærke dreng til at banke de børn, der ikke ville skrive under. *Hvor har du dine historier fra?* »Det er en sjov blanding. Jeg plejer at kalde mig selv Danmarks mest optimistiske pessimist. Lige meget, hvor dåbt jeg var nede, har jeg al-

ger og gode stemmer. De gamle eventyr kan hurtigt uddø, fordi de ikke bliver sat fri på samme måde som i gamle dage. Evald Tang Kristensen eller en af de gamle folkemindesamlere har gjort det. Pludselig kan der være 15 versioner af det samme eventyr af 15 forskellige længder, det kan være fra syv linjer til tre sider. Personerne kan ændre sig, og nogle har glemt pointerne, og nogle har lavet dem om. Sådan har det jo været med historier, der vandrer. Og det er det, jeg gør som levende fortæller, fordi jeg prøver på at få dem til at leve igen. Og det er meget af det, der også har ligget i at lave dem for mig både på skrift og som tegner.»

Hvordan får du de skæve ideer til historierne, såsom "Den lille møghætte og pulven"? »Jeg er bange for, at jeg bare tænker sådan. Jeg kommer til at se ting på den måde uden at ville det. Jeg kan sætte mig ned med en opgave, da jeg har en meget stærk arbejdsdisciplin, men jeg tænker ikke over, at nu skal jeg anlægge en skæv vinkel. Jeg ved ikke, hvor det kommer fra. Det er noget, jeg har indeni et eller andet sted.«

Selvom man kender Rune T. Kidde som humoristen, der har indbragt ham kultstatus specielt for "Den lille møghætte og pulven" – en humoristisk omskrivning af historien om møghætte og ulven – så kan man også finde den mere alvorlige side af Rune T. Kidde blandt hans andre værker. »Jeg har også lavet flere digtsamlinger og alvorlige ting, hvor jeg får afløb for

BLÅ BOG

- RUNE T. KIDDE**
- Født den 27. september 1957 i Dalum, Odense.
 - Studentereksamen fra Vestfyns Gymnasium.
 - Opvokset i Falsled på Fyn.
 - Kaldet sig selv for tusindkunstner og har arbejdet med alt fra tegneserier over digtsamlinger til opera, lavet montager og reportager for P1, P2 og P3, medvirket i film, skrevet humorbøger og lavet cd'er.
 - Hans første tegneserie var i Politikens Kængu-post.
 - Arbejder p.t på »verdens største bog om øl«, en satire om at være digter og rejse Island rundt på 10 dage, en opera sammen med Fuzzy og skal til at indspille sine gamle tegneserier til tegnefilm.
 - Et uddrag af hans produktion:
Tegneserier: Den lille møghætte og pulven, Litterære klassikere, Pissehuen og andre sælsomme tregedier.
Humorbøger: Øldrikkernes lille grønne, H.C. Anderledes, Grimmere end Grimm
→ Digte: Gjord bedre far, En lille bunke salt
→ Cd'er: Grillølles landplager, Hobitten
→ Montager og reportager: Ækle Eventyr, DR P2, Moby Dick, DR P3
→ Citatsamling: Forfattere, fyndord og folkemundia
→ Børne- og billedbøger: Klaskapot, Tossepasie
→ Operaer: Heksemutter Mørtensen og den fede kalkun – opført på Det Kongelige Teater

Jeg kan sætte mig ned med en opgave, da jeg har en meget stærk arbejdsdisciplin, men jeg tænker ikke over, at nu skal jeg anlægge en skæv vinkel. Jeg ved ikke, hvor det kommer fra. Det er noget, jeg har indeni et eller andet sted.

ting samtidigt. Jeg arbejder altid på flere projekter på én gang, så kan jeg lægge det ned i underbevidstheden, når jeg er ved at køre træ i det ene. Så kan det ligge der og arbejde videre i mit eget bagehoved, mens jeg beskæftiger mig med noget helt andet. Så i virkeligheden er det en arbejdsmetode at arbejde på flere ting på én gang,« fortæller Rune T. Kidde.

være satirikere, som er afsindigt dygtige. Jeg kender dårligt navnene i dag, men den gamle Bo Bjøfesen var helt unik i sin måde at lave politisk satire på. Han var især og alvorvejende historiefortæller og stillede ikke bare nogen op foran sig og gjorde grin af dem. Han fortalte en lang saga om politikere og vensrevikingerne, som rejste ud på deres vikingetog. Det var en kæmpe

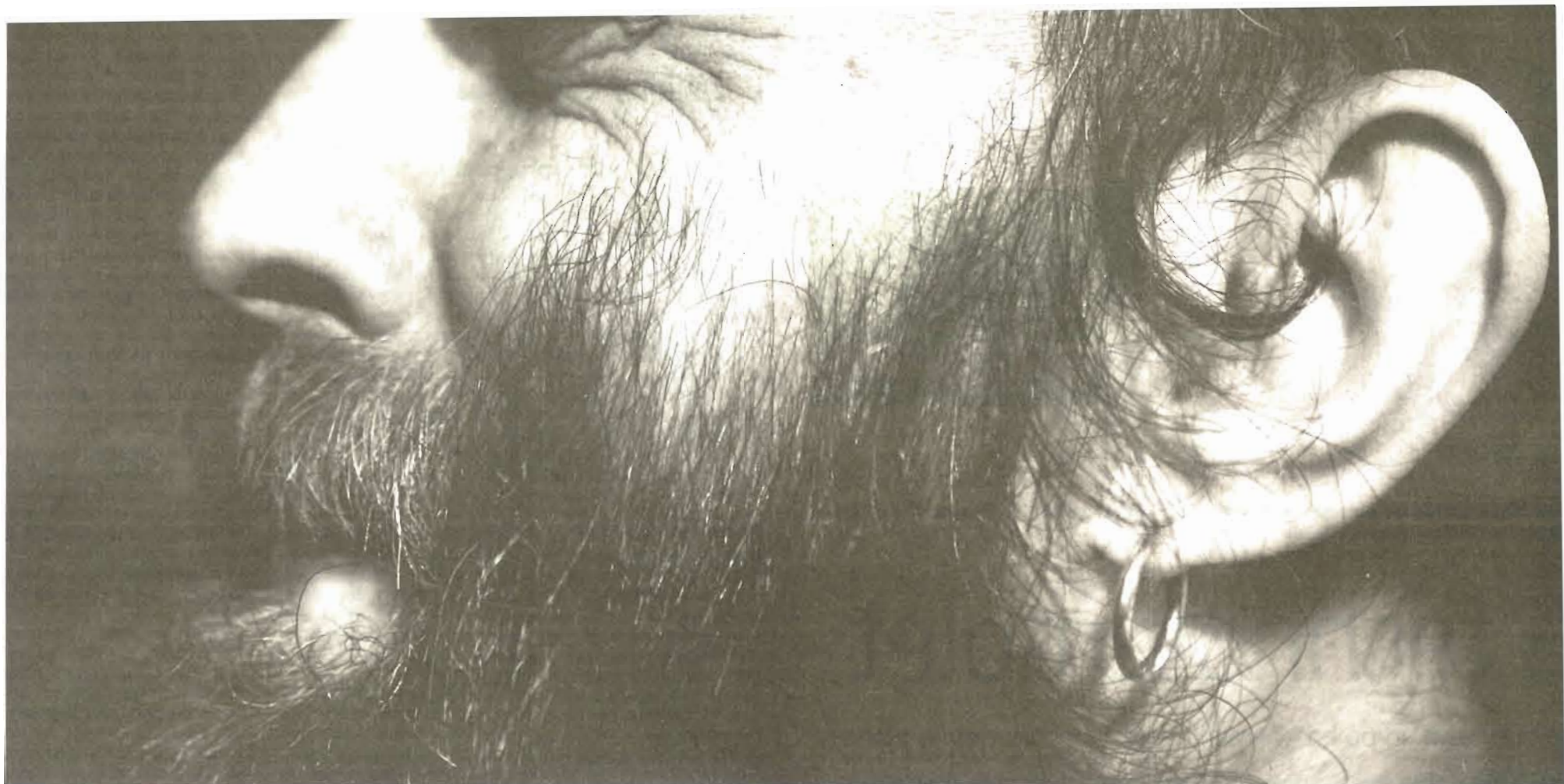
nogle gange. Også fordi de, der laver det ikke er talentfulde. Der er ikke nogen bund i det og ikke mere at hente end de to sekunder, som vittigheden varer.»

Hvilke andre nutidige kunstnere er gode til at bruge humor?

»Jeg er så glad for Anne Marie Helger, for hun er til stede i det hun gør, hun har hjertet og hovedet med. Hun har også en holdning, som man kan hade eller elske, men jeg synes, at hun er afsindigt dygtig. Der mangler nogle flere af hendes slags. De må for min skyld gerne være højreorienterede, bare de har hjertet med og bruger hele hovedet. Det handler meget om at spille på hele tastaturet i stedet for at plinkke på en enkelt tast.«

Synet var en hæmsko

For 16 år siden blev Rune T. Kidde blind som følge af den sukkersyge, der har fulgt han gennem livet. Det var slut med at tegne. Men det at miste synet viste sig at være en stor hjælp for hans kreative hoved, for synet havde hæmmet ham og afholdt ham fra at afprøve andre genrer. Lige siden har han lavet dramatiske oplæsninger for P1, P2 og P3, opera, film, cd'er, romaner og citatordbøger. Det har han tidligere formuleret sig om: »Jeg taler ikke ret ofte om det at være blind, for jeg tænker ikke særlig meget over det. For mig blev det et vendepunkt, der bragte mig hen mod det, jeg havde drømt om. Jeg har aldrig følt mig tættere på andre mennesker, end jeg gør nu. Min sjette sans, min intuition, er blevet så skarpt, at jeg i dag har en langt større for-

Rune T. Kidde er blevet 50 år og benyttede lejligheden til at udgive sine erindringer. »Jeg har ikke så mange år igen, så det passede at gøre det her,« lyder hans egen forklaring. Foto: Niels Hougaard

En kunstner med tusind øjne

Multikunstner: Rune T. Kidde kan slet ikke lade være med at angribe verden på sin helt specielle, skæve facon.

Lørdags-interview

Af RIKKE SØHOLM

Døren til det lille grå byhus i Roskilde går op, og den blinde multikunstner Rune T. Kidde sender straks en langstrakt hånd frem i et fast håndtryk.

Kender man bare en smule til hans værker, f.eks. den skøre tegneserie "Den lille møghætte og pulven" eller "Søde Sally Sukkertop og andre ækle æventyr", fornemmer man straks, at man er landet på netop den planet, som bøgerne er skabt på.

Der er noget velkendt og hyggeligt ved de udstoppede fugle og dyr, der hænger og står rundt omkring i den lille stue.

Og man får lyst til at slå sig ned i den hvide sofa og lytte til en af den finurlige multikunstners utallige radiomontager eller en fortælling fra hans egen mund.

For Rune T. Kidde har aldrig siddet stille, og det har hovedet heller ikke. Det at blive blind for 16 år siden havde faktisk ifølge ham selv positiv indflydelse på hans virke som kunstner.

Han har udgivet henved 100 bøger, ikke kun humorbøger og hæfter, men også digtsamlinger og romaner, der vidner om den mere alvorlige side af Rune T. Kidde. Han har skrevet tekster til opera og medvirket i film. Og så har han netop udgivet en selvbiografi i anledning af sin 50 års fødselsdag.

»Det at fylde 50 år betyder jo ikke en dyt, men jeg lider af svær sukkersyge og har ikke så mange år igen, så det passede at gøre det her,« fortæller han.

Fra tegnebrættet har han lige afleveret en omfangsrig bog om øl, som indtil videre går under titlen "Folkets citatbog om øl". Han arbejder på en opera til det nye operahus Takkelloftet med arbejdstitlen "Liv og aske" sammen med musikeren Fuzzy og skal til at forvandle sine gamle tegneserier til

tegnefilm til Danmarks Radio.

Og så har Rune T. Kidde været en tur på Island og næsten færdiggjort en bog om at køre Island rundt på 10 dage, mens man ikke glemmer at være digter. Bogen er fyldt med citater af gamle islandske forfattere.

»Det eneste jeg mangler er at danse ballet,« fortæller Rune T. Kidde grinende fra sin stol.

Det ligger i blodet

Selvom han angiveligt har kunsten i blodet, har der ikke altid været ro i Rune T. Kiddes sind.

Hans far var tegner og illustratør Thormod Kidde, som bl.a. har illustreret "Nordiske Gude og Heltesagn."

Når faderen havde en stor arbejdsopgave, burede han sig inde i to-tre måneder ad gangen.

Moderen Ragnhild Kidde var keramikker, men også psykisk syg og fik ifølge sønnen nervesammenbrud »to-tre gange om ugen«.

Rune selv har altid tegnet og opfattet verden på sin egen måde. Som ung student var han avisbud, og med sin retfærdighedsans skiftede han mellem at udele avisen til højre og venstre side af vejen. Til stor fortrydelse for de fleste husejere. Som barn i skolen stiftede han et parti for flere hængekøjer i tysktimen og fik klassens stærke dreng til at banke de børn, der ikke ville skrive under.

Hvor har du din humor fra?

»Det er en sjov blanding. Jeg plejer at kalde mig selv Danmarks mest optimistiske pessimist. Lige meget, hvor dybt jeg var nede, har jeg altid kunne se et eller andet, jeg syntes var afsindigt moromt, og det er jo herligt at have med.«

Hvor har du fået ideen fra til omskrive gamle eventyr?

»Det er svært at svare på. Det er lidt dobbelt, for jeg holder utrolig meget af fortælletraditionen og af de mennesker, der er gode til at fortælle en levende fortælling. Også da jeg stadig kunne se, hørte jeg altid båndbøger med gode oplæsning-

ger og gode stemmer. De gamle eventyr kan hurtigt uddø, fordi de ikke bliver sat fri på samme måde som i gamle dage. Evald Tang Kristensen eller en af de gamle folkemindesamlere har gjort det. Pludselig kan der være 15 versioner af det samme eventyr af 15 forskellige længder, det kan være fra syv linjer til tre sider. Personerne kan ændre sig, og nogle har glemt pointerne, og nogle har lavet dem om. Sådan har det jo været med historier, der vandrer. Og det er det, jeg gør som levende fortæller, fordi jeg prøver på at få dem til at leve igen. Og det er meget af det, der også har ligget i at lave dem for mig både på skrift og som tegner.«

Hvordan får du de skæve ideer til historierne, såsom "Den lille møghætte og pulven"?

»Jeg er bange for, at jeg bare tænker sådan. Jeg kommer til at se ting på den måde uden at ville det. Jeg kan sætte mig ned med en opgave, da jeg har en meget stærk arbejdsdisciplin, men jeg tænker ikke over, at nu skal jeg anlægge en skæv vinkel. Jeg ved ikke, hvor det kommer fra. Det er noget, jeg har indeni et eller andet sted.«

Selvom man kender Rune T. Kidde som humoristen, der har indbragt ham kultstatus specielt for "Den lille møghætte og pulven" – en humoristisk omskrivning af historien om rødhætte og ulven – så kan man også finde den mere alvorlige side af Rune T. Kidde blandt hans andre værker.

»Jeg har også lavet flere digtsamlinger og alvorlige ting, hvor jeg får afløb for den anden side af mig selv. For det er to sider af mit eget sind, hvor jeg har behov for at komme af med begge dele for selv at have det godt. Jeg er faktisk gladest for mine digtsamlinger.«

Hvordan arbejder du?

»Jeg sidder ved en computer og har gennem årene fået opbygget en skrap selvdisciplin, så jeg sætter mig ned og gør det. Det er noget med at holde tingene ude, at kunne arbejde med flere

BLÅ BOG

RUNE T. KIDDE

- Født den 27. september 1957 i Dalum, Odense.
- Studentereksamen fra Vestfyns Gymnasium.
- Opvokset i Falsled på Fyn.
- Kaldet sig selv for tusindkunstner og har arbejdet med alt fra tegneserier over digtsamlinger til opera, lavet montager og reportager for P1, P2 og P3, medvirket i film, skrevet humorbøger og lavet cd'er.
- Hans første tegneserie var i Politikens Kængu-post.
- Arbejder p.t på »verdens største bog om øl«, en satire om at være digter og rejse Island rundt på 10 dage, en opera sammen med Fuzzy og skal til at indspille sine gamle tegneserier til tegnefilm.
- Et uddrag af hans produktion: Tegneserier: Den lille møghætte og pulven, Litterære klassikere, Pissehuen og andre sælsomme tregedier.
- Humorbøger: Øldrikkernes lille grønne, H.C. Anderledes, Grimmere end Grimm
- Digte: Gjort bedre før. En lille bunke salt
- Cd'er: Grillelises landeplager, Hobitten
- Montager og reportager: Ækle Æventyr, DR P2, Moby Dick, DR P3
- Citatsamling: Forfattere, fyndord og folkemunde
- Børne- og billedbøger: Klaskepot, Tassepose
- Operaer: Heksemutter Mortensen og den fede kalkun - opført på Det Kongelige Teater

Jeg kan sætte mig ned med en opgave, da jeg har en meget stærk arbejdsdisciplin, men jeg tænker ikke over, at nu skal jeg anlægge en skæv vinkel. Jeg ved ikke, hvor det kommer fra. Det er noget, jeg har indeni et eller andet sted.

ting samtidigt. Jeg arbejder altid på flere projekter på én gang, så kan jeg lægge det ned i underbevidstheden, når jeg er ved at køre træet i det ene. Så kan det ligge der og arbejde videre i mit eget baghovede, mens jeg beskæftiger mig med noget helt andet. Så i virkeligheden er det en arbejdsmetode at arbejde på flere ting på én gang,« fortæller Rune T. Kidde.

Hvordan bruger du humoren?

»Jeg arbejder med humoren i sig selv, men jeg skal kunne more mig over det, jeg skriver, mens jeg skriver det. Det er også derfor, jeg ikke laver politisk kunst, for jeg bryder mig i virkeligheden ikke om det. Det er skarp-heden. Det er ikke venligt, rundt og umiddelbart tilgængeligt. Og så kommer det jo an på, hvor man har sin styrke. Der kan virkelig

være satiriskere, som er afsindigt dygtige. Jeg kender dårligt navnene i dag, men den gamle Bo Bojesen var helt unik i sin måde at lave politisk satire på. Han var især og altovervejende historiefortæller og stillede ikke bare nogen op foran sig og gjorde grin af dem. Han fortalte en lang saga om politikere og venstrevikingerne, som rejste ud på deres vikingeskibe. Det var en kæmpe historie.«

Men hvad kan man bruge humor til?

»Man kan bruge humoren til at blive sat fri fra virkeligheden. Netop derfor er det at udlevere nogen eller gøre nogen til grin ikke sjovt. Det fede er at få et latterudbrud i fællesskab og grine over noget sammen. Det er en fed måde at komme tættere på hinanden på. Stand-up komik bliver distanceret, og det gør direkte ondt på mig

nogle gange. Også fordi de, der laver det ikke er talentfulde. Der er ikke nogen bund i det og ikke mere at hente end de to sekunder, som vittigheden varer.«

Hvilke andre nutidige kunstnere er gode til at bruge humor?

»Jeg er så glad for Anne Marie Helger, for hun er til stede i det hun gør, hun har hjertet og hovedet med. Hun har også en holdning, som man kan hade eller elske, men jeg synes, at hun er afsindigt dygtig. Der mangler nogle flere af hendes slags. De må for min skyld gerne være højreorienterede, bare de har hjertet med og bruger hele hovedet. Det handler meget om at spille på hele tastaturet i stedet for at plinke på en enkel tast.«

Synet var en hæmsko

For 16 år siden blev Rune T. Kidde blind som følge af den sukkersyge, der har fulgt han gennem livet. Det var slut med at tegne. Men det at miste synet viste sig at være en stor hjælp for hans kreative hoved, for synet havde hæmmet ham og afholdt ham fra at afprøve andre genrer. Lige siden har han lavet dramatiske oplæsninger for P1, P2 og P3, opera, film, cd'er, romaner og citatordbøger. Det har han tidligere formuleret sig om:

»Jeg taler ikke ret ofte om det at være blind, for jeg tænker ikke særlig meget over det. For mig blev det et vendepunkt, der bragte mig hen mod det, jeg havde drømt om. Jeg har aldrig følt mig tættere på andre mennesker, end jeg gør nu. Min sjette sans, min intuition, er blevet så skærpet, at jeg i dag har en langt større fornemmelse af, hvem mennesker er, end dengang jeg kunne se. Faktisk er jeg meget glad for at slippe for at blive distraheret af folks næser og slips. Jeg kan være hamrende ligeglad med, hvordan de ser ud, og bare koncentrere mig om, hvilket menneske, jeg taler med. Og det er det vigtigste for mig. Alt andet er bare støj.«